

Rektor
Högskolan Dalarna
791 88 Falun

Luntnakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Mattias Wande
08-563 0 8734
mattias.wande@hsv.se
BESLUT

2011-12-21
Reg.nr 31-2218-11

Anmälan mot Högskolan Dalarna angående högskolans agerande i samband med verksamhetsförlagd utbildning

Anmälan

NN har i en anmälan till Högskoleverket anmält Högskolan Dalarna för lärosätets agerande i samband med hennes verksamhetsförlagda utbildning (VFU) på sjuksköterskeprogrammet. Hon anför bl.a. följande. Hon hade verksamhetsförlagd utbildning under perioden november–december 2010 i fem veckor. Hon blev sjuk sista veckan och missade fyra dagar. Hon fick dock inte göra de resterande dagarna efter det att hon blivit frisk. Hon blev godkänd av handledaren men blev underkänd av examinatorn på grund av de saknade dagarna. Hon fick en ny period i mars 2011 som var två veckor istället för fyra dagar. Det var en ny plats i en annan kommun. Hon blev utslängd efter en dag utan någon förklaring. Hon har blivit otrevligt bemött av lärare och andra hon varit i kontakt med, bl.a. har rektor inte velat träffa henne. Hennes nästa möjlighet att göra VFU:n är på höstterminen 2012 och hon kan inte fortsätta studera innan hon klarat VFU:n. Läraren har dessutom inte velat lämna ut bedömningen som gjordes på den första VFU:n där hon blev godkänd.

Utredning

Högskolan Dalarnas yttrande

Högskoleverket har anmodat Högskolan Dalarna att yttra sig över NNs anmälan. Högskolan Dalarna har anfört bl.a. följande. NN har uppgett att hon blivit underkänd för att hon missat några dagar på grund av sjukdom. Högskolan Dalarna har underkänt NN för att hon inte uppfyllt målen för kursen. Högskolans skriftliga motivering till underkännandet bifogas. Högskolan Dalarna har inte ett system där studenterna godkänns på kursen av sina handledare. Det är examinatorn för kursen som avgör om studenten blir godkänd eller inte. Vid VFU

sker detta dock i samråd med handledare och så har också varit fallet denna gång. NN har uppgett att hon när hon skulle komplettera sin VFU fick sluta efter en dag och att hon inte fått någon förklaring till detta. Hon har dock vid ett flertal muntliga tillfällen fått förklarat för sig varför hon inte uppnått några av målen för kursen, den 9 maj fick hon dessutom en skriftlig förklaring. Det stämmer att NN kontaktat både akademichef AA och rektor BB och att dessa båda uppgett att de först velat att NN ska ha ett möte med programledningen för sjuksköterskeprogrammet som hon kallats till. Därefter har både akademichefen och rektor sagt att de kan träffa NN om problemen kvarstår. Varken akademichefen eller rektor har dock fått vidare samtal från NN. Många personer vid Högskolan Dalarna har varit engagerade i att försöka förklara orsaken till varför NN inte blivit godkänd på kursen. NN har både muntligen och skriftligen fått besked om att hon (i mån av plats) får göra om sin VFU höstterminen 2011 och att hon under tiden kan läsa kurser som inte kräver förkunskapskrav från VFU-kursen. CC har erbjudit NN en individuell studieplan.

Övrig utredning

NN har i en skrivelse svarat bl.a. följande angående Högskolan Dalarnas yttrande. Höstterminen 2010 blev hon underkänd på grund av sjukdom och inte för att hon inte nått målen. På en blankett som handledaren på VFU:n fyller i framgår det bl.a. att hon har nått målen och att hon är godkänd. Blanketten skickades direkt från praktikplatsen till lärosätet men när hon ville få ut den så var den borta och ingen visste var den fanns. Hon skulle göra om två veckor trots att hon bara missat tre dagar men hon accepterade det. Efter en dag på den nya VFU:n fick hon besked från lärosätet att hon inte var godkänd och att hon kunde gå hem. Hon fick ingen annan förklaring än att hon inte uppnått målen. De svarade inte på hur en sådan bedömning kunde göras efter endast en dag. De har träffats vid flera tillfällen men hon har inte fått några svar. Hon har nu gjort en ny VFU under hösten. Hon fick göra om hela perioden och fick en bra bedömning. Hon måste nu läsa med en ny grupp, är försenad med utbildningen och får inte studiemedel då hon har för få poäng.

Högskolan Dalarna har anmodats av Högskoleverket att yttra sig över NNs skrivelse. Högskoleverket ville särskilt att Högskolan Dalarna skulle yttra sig över att bedömningsblanketten från den första VFU:n inte, enligt NN, lämnats ut och att NN blev underkänd efter en dag vid den kompletterande VFU:n.

Högskolan Dalarna har svarat bl.a. följande. Det finns en bedömningsblankett för handledande sjuksköterska som kan skickas till lärosätet. Det gjordes dock inte vid NNs första placering. Hon lämnade istället själv in en blankett som skrivits under av två undersköterskor. Det godkänns inte av lärosätet. Lärosätet hade istället muntlig kontakt med den handledande sjuksköterskan. Det finns alltså ingen bedömningsblankett från NNs första VFU. Den första dagen, vid den nya VFU:n, kom det samtal från ansvariga för arbetsplatsen som visade på fortsatta bekymmer med NNs förhållningssätt och kommunikation kring sina studier med arbetsplatsens företrädare. Bekymren eskalerade och på den tredje dagen beslutades att hon inte skulle kunna uppnå lärandemålen. Upprepade samtal har förts mellan NN och kursansvarig, programansvarig och kurator i syfte att stödja, förklara och tydliggöra. Lärosätet har under processen strävat efter att vara rättvist och tillmötesgående med beaktande av studentens integritet och rättigheter. En fortsatt planering av de återstående studierna har skett. NN har genomfört en ny VFU-period i ett annat sammanhang under hösten 2011 och har nu klarat av detta utbildningsmoment med betyget godkänd.

Aktuella bestämmelser

Enligt 6 kap. 18 § högskoleförordningen (1993:100) ska ett betyg sättas på genomgången kurs om inte högskolan föreskriver något annat.

Av 6 kap. 15 §, samma förordning, framgår att det i en kursplan ska anges följande: kursens nivå, antal högskolepoäng, mål, krav på särskild behörighet, formerna för bedömning av studenternas prestationer och de övriga föreskrifter som behövs.

Av 2 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen framgår att med handling förstås framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel. Handling är allmän, om den förvaras hos myndighet och enligt 6 eller 7 § är att anse som inkommen till eller upprättad hos myndighet.

Enligt 2 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen ska en allmän handling som får lämnas ut – och som alltså inte omfattas av någon sekretessbestämmelse – på begäran "genast eller så snart det är möjligt" på stället utan avgift tillhandahållas den som önskar ta del av handlingen.

Av 5 kap. 1 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), framgår följande. Allmänna handlingar ska registreras så snart de har kommit in till eller

upprättats hos en myndighet, om inte annat följer av andra–fjärde styckena. Enligt tredje stycket, samma bestämmelse, behöver handlingar som inte omfattas av sekretess inte registreras om de hålls ordnade så att det utan svårighet kan fastställas om de har kommit in eller upprättats. Av fjärde stycket, samma bestämmelse, framgår att, om det är uppenbart att en allmän handling är av ringa betydelse för myndighetens verksamhet, behöver den varken registreras eller hållas ordnad.

Enligt 3 § arkivlagen (1990:782) ska myndigheters arkiv bevaras för att tillgodose

1. rätten att ta del av allmänna handlingar,
2. behovet av information för rättskipningen och förvaltningen, och
3. forskningens behov.

I 10 §, samma lag, medges att allmänna handlingar som inte behövs för att arkiven ska tillgodose ovanstående ändamål får gallras.

Av 14 § arkivförordningen (1991:446) framgår att statliga myndigheter får gallra allmänna handlingar endast i enlighet med föreskrifter eller beslut av Riksarkivet, om inte särskilda gallringsföreskrifter finns i lag eller förordning.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverkets uppgift är bl.a. att utöva tillsyn över universitet och högskolor. Syftet med tillsynen är att värna om enskilda individers rättigheter genom att kontrollera att universitet och högskolor följer de lagar och förordningar som gäller för verksamheten. Högskoleverket prövar dock inte frågor som någon annan tillsynsmyndighet har till uppgift att pröva. Verket kan inte heller uttala sig i frågor om bedömning av studenters prestationer.

Av utredningen i ärendet framgår följande. Termin 2 av sjuksköterskeprogrammet vid Högskolan Dalarna deltar studenterna i verksamhetsförlagd utbildning (VFU) inriktning basal omvårdnad, som består av en kurs i medicinsk vetenskap och en kurs i vårdvetenskap som integreras. Tillsammans utgör de fem veckors verksamhetsförlagda studier, 7,5 högskolepoäng (hp). Kursernas namn är Basal omvårdnad, delkurs 2, VFU inriktning basal omvårdnad, 4,5 hp, och VFU inriktning medicinsk vetenskap, 3 hp. NN deltog i den verksamhets-förlagda utbildningen för första gången under fem veckor i november – december 2010, men blev underkänd. NN fick senare besked om att hon skulle genomgå VFU under veckorna 10 och 11, 2011. Hon började tisdagen den 1 mars 2011 med introduktion och slutsamtalet med högskolans VFU-samordnare var inbokat till den 17 mars 2011.

Av den skriftliga motivering som Högskolan Dalarna formulerade den 9 maj 2010 (DUF 2011/62/100) framgår att NN underkänts på de två VFU-perioderna p.g.a. brister i några av de förmågor som anges i högskoleförordningens examensordning beträffande kraven för sjuksköterskeexamen. Av motiveringen framgår också att flera samtal hållits med NN sedan hon underkändes på den första VFU-perioden: "Samtalen har främst handlat om själva genomförandet av kursen i form av en individuell studieplan, men har även haft en stödjande funktion."

Högskoleverket kan som tillsynsmyndighet över universitet och högskolor inte ha synpunkter på examinatorns bedömning av en students prestationer. Verkets granskning utgår i stället från hur högskolan hanterat ärendet utifrån tillämpliga regler, inklusive högskolans egna regler för kursen. Med tanke på att den första VFU-perioden omfattade fem veckor och den andra perioden endast skulle omfatta ca två veckor, utgår verket från att avsikten var att NN skulle komplettera den första perioden för att högskolan skulle bedöma de bristande förmågor som motiverat det första underkännandet. Det normala förfarandet när en student underkänts på en VFU-period är dock att studenten genomgår hela VFU-perioden på nytt. Möjligheten att komplettera genom att endast genomgå en kortare period, måste enligt Högskoleverkets mening regleras i kursplanen. Några sådana regler finns inte i den aktuella kursplanen. I detta fall har NN inte tillåtit att genomgå hela den andra VFU-perioden. Det krävs enligt Högskoleverket speciella omständigheter för att sådana tidiga avbrott ska vara motiverade och omständigheterna bör vara reglerade i kursplanen. Högskolan Dalarna har i sitt yttrande till Högskoleverket framhållit att problemen bestått i NNs förhållningssätt och kommunikation kring sina studier med arbetsplatsens företrädare och att "bekymren eskalerade". Högskoleverket uttalar sig inte om dessa skäl, men utgår från att högskolan ser över sina regler. I detta arbete bör Högskoleverkets rapport Rättssäkerheten när en högskola avbryter en students praktik (2007:58 R) beaktas.

Vad gäller den blankett som NN hänvisat till, och som enligt Högskolan Dalarna lämnats in till lärosätet, framgår det av utredningen i ärendet att handlingen inte finns kvar vid högskolan. NN har därför inte kunnat få ut handlingen från lärosätet. Som grund för detta anges att NN själv lämnat in blanketten underskriven av två undersköterskor vilket inte godkänns av lärosätet. Riksarkivet är den tillsynsmyndighet som bl.a. har till uppgift att se till att arkiven hos myndigheter hanteras och förvaras på ett sådant sätt att de kan förväntas bestå

under lång tid. Riksarkivet ska vidare tillgodose vars och ens rätt att ta del av allmänna handlingar. Högskoleverket överlämnar, mot ovan angiven bakgrund, en kopia av beslutet till Riksarkivet för eventuella åtgärder. Högskoleverket anser inte att handlingens innehåll är av betydelse för verkets ärende, med hänsyn till vad Högskolan Dalarna anført.

Högskoleverket finner i övrigt inte skäl att uttala sig och avslutar ärendet med dessa delvis kritiska besked.

På Högskoleverkets vägnar

Christian Sjöstrand
Chefsjurist

Mattias Wande
Verksjurist

Kopia till:
NN
Riksarkivet